

Діло, 1925, 24 січня, с. 1, 4-16

Українські послы і сенатори до Українського Народу.

Інтервенція Послів Українського Клубу з приводу конфіскації маніфесту Українського Народу. Державна Прокуратура при окружній карній Суді в Львові скоюфискує зач. 1. з дня 1. січня 1925 ось яку статтю:

В осені 1922 року український народ, що опинився під польською владою, вибрав нас зпоміж себе і вислав до Варшави, до польського союму і сенату, щоби там боронили ми його права та боролися проти кривд, яких народ наш під тою владою увесь час зазнає.

Ми присягнули своєму народові його права боронити і скільки сили нашої боротися проти тих, хто народ наш кривдить.

Ставши в союмі й сенаті, ми, слухаючися наказу свого народу та своєї совісті, виразно заявили польському урядові й польському народові перед цілим світом, що наш народ український не може зректися свого найсвятішого права — самому бути господарем на своїх споконвічно українських землях.

Ми рішуче заявили: що земля, яку народ наш своїм потом-кровю цілі віки поливав, належить тільки нашому українському народові;

що польське осадництво й колонізація української землі видирає ту землю від безземельного й малоземельного народу нашого та позбавляє його єдиного засобу до життя;

що накладання на знищений війною край наш величезних, у світі нечуваних податків приносить нашому народові страшенні зубожіння; що закриття українських шкіл, заведення народіві нашому освіти на мові йому рідній українській, натомість насильне запровадження по наших селах і містах чужої школи польської, закриває світ народіві нашому, приводить його до страшної темноти;

що відбирання церков та перероблення їх на римо-католицькі костели, закриття православних парафій та різні втручання уряду в справи віри нашого народу, як напр. примусове запровадження григоріанського календаря (нового стилю) в його церковно-релігійне життя, є виразним походом проти правдивої віри нашого народу українського, направленим на її принищення і знищення.

Ми заявили польському урядові та польському народові, що наш український народ з усім тим, що з ним твориться, ніколи добровільно не погодиться, а що свої права він завжди буде боронити.

На ту цілком легальну боротьбу нашого народу польський уряд одновів страшними утисками. Багато наших селян, робітників та інтелігенції запроторено до тюрем, де вони довгими роками мучаться. В самій Луцькій тюрмі сидять сот-

ні народу українського, а скільки-ж то пропадає його по тюрмах у інших містах: у Львові, Рівному, Ковелі, Бересті, Бенезянах, Пиньську?...

Недавно окружний суд у Луцьку звсудив 14 людей, переважно молодих наших хлопців, на чотири роки тяжкої тюрми на донос тих п'ятних і добровільних польських шпівнів, що, у великому числі грабують по нашому краю, чіпляються до народу нашого, провокують його та штучно створюють політичні процеси. Польські суди не милують наших людей.

Край наш, колись багатий, лежить тепер, по світовій війні, в руїнах; люд наш стогне від своєвілля адміністрації, поліції та польських шпівнів, од несумірних податків, кинутій у безпросвітню п'тьму...

Усього того, що в країні нашій діється, ми не хочемо.

Про все те голосно ми говорили й говоримо в союмі й сенаті. Так саме і на своїх посольських вічах та на інших зібраннях перед народом українським, перед Вами, нашими виборцями, ми говоримо та виснаємо причини всього лиха нашого.

Колоча правда не подобається урядові, не подобається тим Полякам колоністам і осадникам, що до нашого краю наїхали, не подобається адміністрації, поліції та шпівникам польським, — і за те вони лютують.

Забитий, заляканий люд наш або в тюрму мусить йти, або мовчати. І тільки ми, послы Ваші, — здавалося — могли вільно правду в вічі говорити та про кривди народа нашого голосно кричати.

Але, щоби люде не чули теї правди, не знали нічого, сиділи мовчки та покірливо гнули свої спини, пани положення запопаялися і нам, вибраним Вашим, уста замкнути.

Поліція з наказу свого начальства останніми часами почала забороняти наші посольські віча і розгачати людей, що вибралися послухати свого посла та до його рук скласти свої скарги. Але й того ще було замало: підшукувалося причини, аби працю нашу на користь народа нашого зовсім унеможливити. Так, зорганізоване в Почаєві польське осадництво своїм доносом та наклепами допомогло рієнському прокураторові потягнути до суду трьох наших послів — Павла Васильчука, Сергія Козицького й Максима Чучмая — за те, що 26. серпня 1923 р. на вічі в Почаєві вони розказали людям чимало неприємної для Поляків правди. 18. і 19. грудня ц. р. польський сойм ухвалив видати судові цих трьох послів, що чесно служили своєму народові. Тепер їх повбавлено по-

польської недоторканости і польський суд їх буде судити.

Як судять польські суди наших людей — ми вже добре знаємо...

Пани положення думають, що убують вони душу нашого народа, що змусять його до шилковитої покори собі, що замкнуть уста нам-послам, щоби не говорили ми їм гіркої правди.

Але ми заявляємо, що ніякі залякування не змусять нас одступитися від оборони нашого народа, який нас вибрав. Як досі, так і далі ми твердо будемо стояти на сторожі наших прав і сміливо перед цілим світом будемо кричати: кривда чиниться нашому народові під Польщею!

Війна всіх проти

Виконавчий розпорядок до шкільних „кресів“.

Війна всіх проти всіх! — ось так слід з повним правом означити виконавчий розпорядок міністра відоісповідань і освіти до відомого закону, „що заклучає деякі постанови про організацію шкільництва“. Є це якийсь шиюоко закросений, бездумний плян введення всього населення величезної території (воєвідства); львівського, станіславівського, тернопільського, волинського, польського, новгородського, адміністраційного округу виленського та повітів гродненського і волковиського (бідоістоцького воєвідства) у вир завзятої внутрішньої боротьби, в круговорот анархії, ненависти, наступів і підступів на українських, білоруських і литовських дітей, оборонної акції „національних меншостей“, акції на життя і смерть за свою національну душу, за свою булуччину.

Один з шовіністичних професорів львівського університету кинув недавно злюбий парадокс, що ліній національного розмежування між Поляками й Українцями йде серединою подружого ложа, так страшно помішане є українське населення з польським, а це робить неможливою якунебудь „сепарацію“. Без сумніву є це зичайний масний, навіть порнографічний парадокс, але розпорядок польського міністра освіти з дня 7. січня 1925 р. йде якраз по лінії цього парадоксу. Його метою створити таку „лінію“, викликати загострення відносин, й напруженя національної боротьби, цовести баццилі розпряжності не лише в кожному громаду, але і в кожну сімю (якщо вона мішана!), довести до того, щоби людина людині була вже не лише вовком, але кровожадною гіеною. Крім того всупереч високим принципам етики і моралі, пошанування людської, — особисто: й національної гідности, принципам, які проповідувано на прртязі цілого XIX-того століття

Гуртуйтесських просвітацій, бо а сила — ті До легал гальної бор клічено. О і перед невд Майте тер правда до Посли: А. Бр Дмитри зубевськіва, ний, М. Сенатори: Д. пиньськ чаньскі наєськ Подаючи ц Варшава.

і за які вед диться демс ність, прину небудь мірі влади (а хт поліційного гісум teneat закону, „що нови про ор проти мініс розпорядку Щіж пос док? В першу межує сітку вляючи, що вости ме ш кола (с ська, або у українська ч або вкінці ська, білор (§ 4). Відсо руського і „ще управні (sic!) з пом дітам науки чується на нього загали ня“ (§. 5.). Відомо п г а л ь н и й спільного з і був бойкото населенням з окрема, в під терором шкіл при десятки і с громадян го гулилися від у на прик. ост у Львові 14 фактичного ниславові 5 тисця і т. д.) вости верес 1921 є справ в Українц в, кож серед по нників.